

Motion till riksdagen 2022/23:1970

av **Ida Karkiainen m.fl. (S)**

Nationellt förbud mot PFAS i matförpackningar

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga ett nationellt förbud mot PFAS i matförpackningar och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Att minska mängden skadliga kemikalier och tungmetaller måste vara en prioriterad miljöfråga. Särskilt viktigt är att minska miljö- och hälsoriskerna med ämnen som vi kommer i kontakt med i vår vardag – exempelvis i mat, dricksvatten, kosmetika, kläder, skor och leksaker.

I mars 2019 publicerade Nordiska ministerrådet en rapport om högfluorerade ämnen, per- och polyfluorerade alkylsubstanser (PFAS). I rapporten konstateras att det finns kopplingar mellan PFAS-exponering och flera hälsoåkommor som levercancer, påverkan på ämnesomsättning och påverkan på immunsystemet. Enligt rapporten orsakar användningen av PFAS årligen hälsoekonomiska kostnader i storleksordningen 52–84 miljarder euro – enbart i Europa. Även Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet uttrycker oro över PFAS påverkan på människor. Myndigheten uppmanar till kraftigt sänkta gränsvärden för PFAS och menar att en stor del av befolkningen i dag får i sig halter som ligger långt över dessa föreslagna gränsvärden.

Exponering sker främst genom förorenat grund- och dricksvatten men PFAS kan även spridas via användning i exempelvis matförpackningar såsom pizzakartonger, papperspåsen till pommes frites och micropopcornförpackningar. Kemikalieinspektionen konstaterar att det för många av de områden där PFAS används idag redan finns fluorfria alternativ tillgängliga. EU har nyligen beslutat att förbjuda cirka 200 PFAS-ämnen från och med februari 2023. Det finns dock flera tusen PFAS-ämnen och i juli lämnande Kemikalieinspektionen och ytterligare fyra europeiska myndigheter in ett förslag till EU:s kemikaliemyndigheten Echa om att förbjuda användningen av

alla PFAS-ämnen som inte är nödvändiga för samhället. Om det förbudet går igenom väntas det träda i kraft 2025. I Danmark har miljö- och livsmedelsministern tagit initiativ till att införa ett danskt nationellt förbud för alla typer av PFAS i livsmedelsförpackningar av papp, till dess att ett EU-förbud finns på plats. Sverige bör överväga att vidta liknande åtgärder.

Ida Karkiainen (S)

Fredrik Lundh Sammeli (S)

Linus Sköld (S)

Zara Leghissa (S)